

THE VENICE CHARTER LA CHARTE DE VENISE

1964 - 1994

Charte de Venise - 1964
Le but d'un monument comprend, non seulement la création architecturale isolée, mais aussi le cadre où il s'insère. Le monument est inséparable de l'espace où il se situe et de l'histoire dont il est le témoin. En conséquence, les monuments doivent être considérés dans leur ensemble architectural qui ne peut être séparé de son contexte historique et humain.

1. La conservation et la restauration des monuments constituent une discipline qui fait appel à toutes les sciences et techniques qui peuvent contribuer à l'étude et à la sauvegarde des faits et monuments.

Elle vise à sauvegarder tout autant l'œuvre d'art que le témoin d'un site.

La conservation des monuments est toujours favorisée par leur affectation à une fonction utile à la société, mais cette affectation ne peut être leur raison d'être.

C'est dans ce limite qu'il faudra concevoir et que l'on pourra autoriser les aménagements ou les transformations des usages et des contenus.

2. La conservation des monuments impose d'abord le respect de leur authenticité.

3. La restauration est une opération qui doit garder son caractère spécifique. Elle vise à conserver et à révéler le mieux possible le langage du monument. Elle s'appuie sur le respect de la substance ancienne et de documents authentiques et s'écrit en conséquence l'hypothèse. Au cas où, tout travail de restauration implique une intervention de la composition architecturale ou plastique, le but est de lui donner

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS

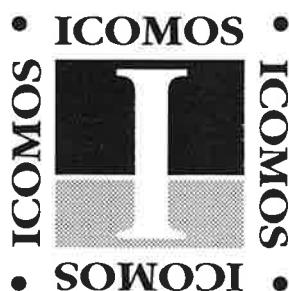
Scientific Journal

Journal scientifique

THE VENICE CHARTER

LA CHARTE DE VENISE

1964 - 1994

INTERNATIONAL COUNCIL ON MONUMENTS AND SITES
CONSEIL INTERNATIONAL DES MONUMENTS ET DES SITES
CONSEJO INTERNACIONAL DE MONUMENTOS Y SITIOS

1994

President / Président

Roland Silva

Secretary General / Secrétaire Général

Jean Louis Luxen

Editorial Board / Comité éditorial

Sherban Cantacuzino, Chairman / Président

Carmen Anón Felió

Natalya Douchkina

Mohaman Hamah

Jan Jessurun

Raymond Lemaire

Joseph Phares

Andras Roman

Roland Silva

Giara Solar

V Trutzschler

Coordinating Editors / Editeurs coordinateurs

Sita Pieris

Cathelijne Broers

Project Coordinator / Coordinateur du projet

Hiroshi Ratnaweera

Type Setting/Composition

Lazer Print and Guilhem Beugnon

ICOMOS (Sri Lanka)

Printing /Impression

Andras Roman

ICOMOS (Hungary)

Scientific Journal / Journal scientifique

No. 4 (July-Dec 1994)

© ICOMOS

The views expressed in the articles
are those of the respective author / authors

Les opinions exprimées dans les articles
sont celles des auteurs respectifs

ISSN 1391 - 1147

Director

ICOMOS

Hôtel Saint Aignan

75, Rue du Temple

75003 Paris

Cover: First page of the original manuscript of the Venice Charter

Frontispiece: Pages from the manuscript of the original Venice Charter, Archives, University of Leuven

The Venice Charter

*translated
in*

ROMANIAN

ROUMAIN

ICOMOS National Committee using this version:

Romania/Roumanie

CARTA INTERNAȚIONALĂ PRIVIND CONSERVAREA ȘI RESTAURAREA MONUMENTELOR ISTORICE

Al doilea Congres Internațional al Arhitecților și Tehnicienilor

din domeniul monumentelor istorice, Veneția 1964. Adoptată de ICOMOS în 1965.

Purtătoare a unui mesaj spiritual al trecutului, operele monumentale ale popoarelor rămân, în zilele noastre, mărturia vie a tradițiilor lor seculare. Umanitatea, care pe zi ce trece devine tot mai conștientă de unitatea valorilor umane, le consideră patrimoniu comun și se socotește solidar responsabilă de salvarea lor față de generațiile viitoare. Ea are datoria de a le transmite urmașilor cu toată bogata lor autenticitate.

Este deci esențial ca principiile conducătoare ale conservării și restaurării monumentelor să fie trasate în comun și formulate pe plan internațional, lăsând totuși fiecărei națiuni grija de a asigura aplicarea lor în cadrul propriei culturi și conform tradițiilor proprii.

Dând o primă formă acestor principii fundamentale, Carta de la Atena din anul 1931 a contribuit la dezvoltarea unei vaste mișcări internaționale, care s-a tradus, mai ales, prin documente naționale, prin activitatea UNESCO-ului și prin crearea de către acesta din urmă a Centrului Internațional de Studii pentru conservarea și restaurarea bunurilor culturale. Sensibilitatea și spiritul critic se îndreaptă spre probleme din ce în ce mai complexe și mai nuanțate; pare să fi venit momentul ca principiile Cartei să fie revizuite în vederea adâncirii lor și lărgirii eficienței lor într-un nou document.

În consecință, al II-lea Congres Internațional al arhitecților și tehnicienilor de monumente istorice - întrunit la Veneția între 25 și 31 mai 1964 -, a aprobat următorul text:

DEFINIȚII

ARTICOLUL 1

Noțiunea de monument istoric cuprinde atât creația arhitecturală izolată cât și așezarea urbană sau rurală care aduce mărturia unei civilizații anumite, a unei evoluții semnificative sau a unui eveniment istoric. Ea se extinde nu numai asupra marilor creații ci și asupra operelor modeste care au căpătat cu trecerea timpului o semnificație culturală.

ARTICOLUL 2

Conservarea și restaurarea monumentelor constituie o disciplină care face apel la toate științele și la toate mijloacele tehnice putând contribui la studiul și salvarea patrimoniului monumental.

SCOP

ARTICOLUL 3

Conservarea și restaurarea monumentelor are ca scop atât salvarea operei de artă cât și aceea a mărturiei istorice.

CONSERVARE

ARTICOLUL 4

Conservarea monumentelor impune în primul rînd permanenta lor întreținere.

ARTICOLUL 5

Conservarea monumentelor este întotdeauna favorizată de afectarea lor unei funcții utile societății; o astfel de folosință este deci de dorit, cu condiția însă de a nu schimba ordonanța sau decorația edificiilor. Deci, în aceste limite trebuie să concepem și să autorizăm amenajările impuse de evoluția cerințelor vieții de toate zilele.

ARTICOLUL 6

Conservarea unui monument implică și pe aceea a cadrului corespunzător. Cînd cadrul tradițional mai există, acela trebuie conservat și orice construcție nouă, orice distrugere și orice amenajare ce ar putea altera raporturile de volum și culoare trebuie interzise.

ARTICOLUL 7

Monumentul este inseparabil legat atât de epoca istorică a cărei mărturie este, cât și de cadrul ce-l înconjoară. În consecință mutarea unei părți sau a întregului monument nu poate fi permisă decît în cazul cînd salvarea monumentului impune această mutare, sau cînd motive de interes național sau internațional o justifică.

ARTICOLUL 8

Elementele de sculptură, de pictură sau de decorație ce fac parte integrantă din monument nu pot fi separate decît în cazul cînd aceasta este singura cale de a le asigura conservarea.

RESTAURARE

ARTICOLUL 9

Restaurarea este o operație ce trebuie să aibă îndeobște un caracter excepțional. Ea are ca scop conservarea și punerea în evidență a valorii estetice și istorice a monumentului și se bazează pe respectul rămășițelor trecutului și pe documentele autentice. Ea se oprește acolo unde începe ipoteza; dincolo de aceasta orice lucrare de completare considerată indispensabilă va fi înțeleasă ca o compoziție arhitecturală și va trebui să poarte pecetea epocii noastre.

ARTICOLUL 10

Cînd mijloacele tehnice tradiționale se dovedesc inadecvate, consolidarea unui monument poate fi asigurată făcîndu-se apel la toate mijloacele tehnice moderne de conservare și de construcție a căror eficacitate va fi fost

demonstrată prin date științifice și garantate de experiență.

ARTICOLUL 11

Contribuțiile valabile ale diverselor epoci la ridicarea unui monument trebuie să fie respectate, scopul unei restaurări nefiind unitatea de stil. Când un edificiu comportă mai multe etape de construcție suprapuse, degajarea unor elemente ascunse nu se justifică decât în mod exceptional și cu condiția ca cele îndepărtate să nu prezinte decât un interes minor, iar lucrarea scoasă la lumină să constituie o mărturie de înaltă valoare istorică, arheologică sau estetică și ca starea ei de conservare să fie socotită satisfăcătoare. Aprecierea valorii elementelor în cauză și hotărîrea în ce privește eliminările ce ar trebui efectuate, nu pot depinde exclusiv de proiectant.

ARTICOLUL 12

Elementele destinate a înlocui părțile lipsă trebuie să se integreze armonios ansamblului, deosebindu-se totuși de părțile originale pentru ca restaurarea să nu falsifice documentul de artă și de istorie.

ARTICOLUL 13

Adăugările nu pot fi tolerate decât în măsura în care ele respectă toate părțile interesante ale edificiului, cadrul său tradițional, echilibrul compoziției și legătura monumentului cu peisajul înconjurător.

CENTRE MONUMENTALE (ansambluri istorice constituite)

ARTICOLUL 14

Ansamblurile monumentale trebuie să facă obiectul unei griji speciale pentru a le salva integritatea și pentru a le asigura întreținerea, amenajarea și punerea lor în valoare.

Lucrările de conservare și restaurare a acestora trebuie să se inspire din principiile enunțate în articolele precedente.

SĂPĂTURILE ARHEOLOGICE

ARTICOLUL 15

Săpăturile arheologice trebuie să se efectueze conform unor norme științifice și "Recomandări definind principiile internaționale ce trebuie aplicate în săpăturile arheologice" adoptată de UNESCO în 1956. Se va asigura amenajarea ruinelor și se vor lua măsurile necesare pentru conservarea și protecția permanentă a elementelor arhitecturale și a obiectelor descoperite.

În afară de aceasta, vor fi luate toate măsurile avînd ca scop o mai ușoară înțelegere a monumentului și scoaterea sa la lumină, fără însă a-i denatura în nici un caz semnificația. Orice lucrare de reconstrucție va trebui totuși exclusiv a priori, numai anastiloza ar putea fi acceptată, adică recompunerea părților existente dar dezmembrate. Elementele integrate vor trebui să fie întotdeauna ușor de recunoscut și vor reprezenta minimum necesar asigurării condițiilor de conservare și de restabilire a unei continuități a

formelor monumentului.

PUBLICITATE

ARTICOLUL 16

Lucrările de conservare, de restaurare, precum și săpăturile vor trebui să fie întotdeauna însoțite de o documentație precisă, sub formă de rapoarte analitice și critice, însoțite de desene și fotografii. Toate fazele de degajare, de consolidare, de recompunere și integrare, cât și elementele tehnice și arhitecturale identificate în cursul lucrărilor, vor fi consemnate în această documentație.

Întreaga documentație va fi depusă la arhiva unei instituții publice de specialitate și pusă la dispoziția cercetătorilor; se recomandă publicarea ei.

